

Posudek vedoucí bakalářské práce Barbory Báštěcké

Srovnání vzdělávání tlumočnicků do znakového jazyka působících na vysokých školách v České republice a ve Finsku

Bakalářská práce je zaměřena na srovnání vzdělávání tlumočnicků znakového jazyka poskytujících své služby na vysokých školách v České republice a ve Finsku. Na hlavním cíli práce jsme se po mnoha diskusích s autorkou práce nedokázaly shodnout, z toho možná pramení skutečnost, že mnoho dobře míněných rad ze strany vedoucího práce ve výsledku celkovou podobu práce ještě více zkomplikovalo.

K obsahu práce:

Teoretická část práce je primárně kompilační, bohužel však pracuje jen s velmi malým množstvím relevantních zdrojů, což mě vede k otázce, zda autorka práce věnovala dostatečné množství prostoru a času pro zorientování se v současné situaci tlumočení na vysokých školách nejen v Česku, ale i ve Finsku a nečerpá jen ze základních informací nabytých v průběhu studia. Po dohodě s vedoucím práce se autorka zaměřila na srovnání situace ve dvou zemích reprezentovaných jednou - dvěma konkrétně vybranými vysokými školami, nicméně postrádám nějaké uvedení do celkové situace v obou zemích (Finsko je v oblasti tlumočení pro neslyšící obecně velkou evropskou autoritou, očekávala jsem tedy pro české poměry mnoho inspirativních informací a zdrojů).

Poznámka 1: Mohla by autorka práce při obhajobě v bodech shrnout současnou! situaci tlumočení na VŠ v Čechách a ve Finsku se zaměřením na hlavní rozdíly?

Obsah jednotlivých kapitol je nepříliš uspořádaný, a ne vždy vedoucí k jednomu konkrétnímu cíli, je prost vlastních komentářů a relevantních hodnocení autorky práce. Např. v kap. 1.1. Specifika tlumočení na vysokých školách se o žádných specifických systematicky nedočítáme (přečteme si jen obecné informace o tlumočnické situaci ve vzdělávání- více vztaženo spíše na středoškolskou situaci- snad až na dva shrnující odstavce na s. 11 uvozené větou na „*Tím se dostáváme k tomu, čím se tlumočení na vyšších stupních nejvíce liší a v čem je oproti ostatním tlumočnickým situacím komplikovanější*“ (= Tlumočnick působící ve vzdělávání musí mít kromě jazykových dovedností i širokou škálu znalostí z různých oborů.) Na druhou stranu oceňuji snahu autorky udržet strukturu textu jako celku (kostra celého textu je sestavená z oddílů věnujících se vždy nejprve dílčímu tématu obecně, poté tématu v ČR a následně ve Finsku).

Základem celé práce je dotazník pro tlumočníky působící na vysoké škole. Přestože se autorka snažila dotazník strukturovat a konzultovat s praktikujícími tlumočníky, jeho výsledná podoba není úplně bezproblémová. Ve snaze vyjít tlumočnickům co nejvíce vstříc a příliš je nezatěžovat, sestavila Barbora dotazník především z polouzavřených otázek, kterými mapuje situaci v šesti oddílech: 1. Obecné informace, 2. Aktuální tlumočnické působení, 3. Obecné vzdělání, 4. Tlumočnické vzdělání, 5. Optimální tlumočnické vzdělání, 6. Hodnocení situace. Některé z dílčích otázek ve vypsání oddílech však nejsou jednoznačné, u některých si nejsem jista jejich významem a u dalších upřímně pochybuji, že jejich zodpovězení bylo pro respondenty jednoduché (především v otázkách na roky, které se vždy ve dvou nabízených možnostech překrývají). Mrzí mě, že zpracované dotazníky nebyly součástí práce (byly anonymizované, nevidím v uvedení dotazníků v příloze práce problém). Dotazník vyplnilo celkem 23 tlumočnicků (10 z Česka a 13 z Finska). Škoda, že se autorka práce více nevěnovala zmapování tlumočnické obce na vysokých školách v obou zkoumaných prostředích. Není totiž možné vyhodnotit, jestli je počet tlumočnicků dostatečně reprezentativní. Předpokládám, že záměrem

autorky nebylo připravit kvantitativní dotazník, nicméně nějakou představu o tlumočnickém kontextu bychom rádi měli. Výsledky výzkumu autorka ne vždy interpretuje šťastně a usouvztazuje s teoretickou částí práce.

V závěru práce (ostatně jako na mnoha dalších místech v textu) je mnoho výroků, které však nejsou nijak doložené: Např. na s. 90 *Ve svém výzkumu jsem zjistila, že většina tlumočnicků, kteří v obou zemích působí na vysokých školách má sama vysokoškolské vzdělání.* (kolik z kolika?) *Tlumočníci ve Finsku dosahují vyšších stupňů vzdělání obecně a vyšších stupňů tlumočnického vzdělávání, což je dáno tím, že kvůli vzdělávacímu systému tlumočnicků a větší nabídce vysokoškolského tlumočnického vzdělávání a možnostem akreditace podle mě existují ve Finsku o něco vyšší nároky než v České republice.* (jaké konkrétní nároky?) Celkově průběžné prokládání výroků argumenty a věcnými informacemi ze strany autorky by v celé práci nebyly na škodu.

Poznámka 2: Můžete přehledně shrnout základní poznatky, ke kterým jste díky dotazníkovému šetření dospěla?

K formě práce:

Formální stránka práce oproti té obsahové pokulhává znatelně více. V mnoha ohledech nesplňuje nároky na odborný text (nesystematické citování stylistické neobratnosti, nejednoznačné formulace, nepřesné užívání terminologie apod.). Orientace v textu je pro čtenáře komplikovaná. Text je složen z předlouhých odstavců, není nijak členěn a ani další možnosti grafické úpravy pro podporu čtenářského komfortu Barbora nevyužila. S největší pravděpodobností se na výsledné podobě práce podepsal časový pres, jinak si nedovedu zdůvodnit, proč práci chybí konečná redaktorská a korektorská úprava.

Poznámka 3: Formulujte zásadní doporučení pro oblast tlumočení znakového jazyka na vysokých školách v ČR na základě výsledků vaší bakalářské práce.

Práci jen s velkými výhradami doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: DOBŘE

11. 6. 2019

Mgr. Naďa Hynková Dingová, Ph.D.